

Študentje Fakultete za socialno delo

Topniška 31

1000 Ljubljana

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Dr. Ivan Svetlik

Kotnikova 5

1000 Ljubljana

Ljubljana, 30.3.2009

Zadeva: **POZIV ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA SOCIALNO DELO K SISTEMSKI UREDITVI
PRIPRAVNIŠTEV NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA**

Bodoče diplomantke in diplomanti Fakultete za socialno delo se ob vstopu na trg dela soočamo z izjemno težavno situacijo, ki je med drugim neposredno povezana z načinom izvajanja pripravništva na področju socialnega varstva.

Dovolite, da v naslednjih vrsticah predstavimo problemski okvir nastale situacije okoli izvajanja pripravništva na področju socialnega varstva.

Glede na določila Zakona o socialnem varstvu - ZSV (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), lahko socialnovarstvene storitve opravljajo *strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo in so opravili pripravništvo ter strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva* (69. člen ZSV).

Pripravništvo na področju socialnega varstva ureja ZSV, ki v svojem 77. členu določa, da Socialna zbornica Slovenije določi pogoje in način opravljanja pripravništva in spremlja pripravništvo ter nadzoruje izvajanje pripravništva, kot javno pooblastilo.

Socialna zbornica Slovenije je področje pripravništva uredila s Pravilnikom o pripravništvu na področju socialnega varstva (Ur.l št. 128/04), ki ureja pogoje in način opravljanja ter spremljanja in nadzor izvajanja pripravništva za strokovne delavce na področju socialnega varstva.

Diplomantka oziroma diplomant socialnega dela mora tako pred pričetkom opravljanja samostojnega strokovnega dela opraviti pripravništvo in strokovni izpit.

Določila zakona pa se v praksi največkrat izkažejo kot skorajda neizvedljiva, saj se velik del diplomantov ob iskanju pripravniškega mesta sreča s paradoksom –v skladu z veljavno zakonodajo mora pred pristopom k strokovnemu izpitu, ki je pogoj za pridobitev statusa strokovnega delavca oziroma strokovne delavke na področju socialnega varstva, opraviti pripravništvo v obsegu enega leta, vendar pa so možnosti, da dejansko sklene pogodbo o zaposlitvi za pripravniško mesto, malodane nemogoče. Organizacije s področja socialnega varstva namreč nimajo dodatnih sredstev za zaposlovanje pripravnikov, zato se ne odločajo za njihovo zaposlovanje.

Diplomantke in diplomanti so tako v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih – ZDR (Ur.l.št. 42/02) skušali v preteklosti poiskati rešitev v obliki prostovoljnega pripravništva, vendar ZDR v 124. členu določa, da mora to obliko pripravništva urejati poseben zakon, ki pa ga na področju socialnega varstva ni. Takšna rešitev se je tako pokazala kot nelegalna.

V tem trenutku tako za diplomante Fakultete socialnega dela, ni sprejemljive prav(n)e poti do pridobitve strokovnega izpita in s tem pravice do opravljanja strokovnega dela na področju socialnega varstva.

Takšna očitna diskrepanca med zakonskimi določili in prakso postavlja diplomante Fakultete za socialno delo v nemogoč položaj, ki jim odreka pravico do dela, za katerega so skozi študijski proces pridobili neposredne izkušnje za izvajanje strokovnih nalog na tem področju in seveda ustrezno diplomo. Ob tem se resno sprašujemo ali potemtakem za diplomante Fakultete za socialno delo ne velja 49. člen Ustave RS, ki med drugim določa, da vsakdo prosto izbira zaposlitev.

Zaradi zgoraj naštetih razlogov zato pozivamo odgovorne institucije, da sprejmejo naslednje ukrepe, ki bodo pripomogli k rešitvi predstavljenega problema:

1. Pristojno ministrstvo, naj v skladu s 70. členom ZSV (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), ki ureja pogoje strokovnih delavcev za opravljanje dela na področju socialnega varstva, pod katere spadata pripravništvo in strokovni izpit, zagotovi financiranje pripravniških mest in zagotovi vzpostavitev učinkovitega sistema izvajanja pripravništva kot pogoja za opravljanje strokovnega izpita.

Pristojnemu ministrstvu predlagamo, da na letni ravni finančno zagotovi kritje stroškov pripravništva za 150 diplomantov socialnega dela. Pri tem izhajamo iz poslanstva Fakultete za socialno delo, ki *izobraževanje in usposablja študentke in študente za izvajanje strokovnih nalog in storitev na področju socialnega varstva in drugih področjih, kjer so potrebne ali koristne znanost in spretnosti socialnega dela* (vir: <http://www.fsd.si/fakulteta/poslanstvo/>).

Drugi argument za predlagano število pripravniških mest je dejstvo, da je v letu 2006

Želimo tudi, da pristojno ministrstvo poskrbi, da bo delo pripravnikov plačano v skladu z določili ZDR (140. člen), ki določa da ima delavec pripravnik pravico do plače najmanj v višini 70% osnovne plače za delovno področje oz. vrsto dela, za katero je sklenil pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik, in do drugih osebnih prejemkov (regres za letni dopust, povračilo stroškov v zvezi z delom ipd.). V skladu z 9. a členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/02 in nasl.) pripada pripravniku plača, ki je za 6 razredov nižja od delovnega mesta oz. naziva, na katerem pripravnik opravlja delo. To za socialne delavke in delavce pomeni najmanj 24 plačilni razred. Omenjeni ukrepi bi omogočili enakovredno možnost diplomantom socialnega dela za vstop na trg dela in na področje za katerega so se izobraževali.

2. Prav tako predlagamo, da se spremeni 69. člen Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS 54/1992 in nasl.), in sicer tako, da se natančno definirajo možna področja dela za strokovne delavce po ZSV, ki se ne izobražujejo za socialno delo. Predlagamo, da se pri določitvi možnih področij izhaja iz pridobljenih kompetenc in znanj posameznih strok na podlagi posameznih izobraževalnih kurikulumov. Predlog utemeljujemo s tem, da določeni strokovni profili, ki jih ZSV opredeljuje kot strokovne delavce tekom izobraževanja pridobijo znanja in kompetence, ki so uporabne le na določenih, ožjih področjih dela in nimajo ustreznih znanj za delo z posamezniki, družinami, skupinami ali skupnostjo. Kot argument navajamo, da so lahko strokovni delavci po ZSV vsi, ki imajo pridobljeno pedagoško izobrazbo, kar pomeni, da lahko strokovno delo na področju socialnega varstva opravlja tudi učitelj športne vzgoje, učitelj italijanskega jezika, ipd. Kot pomemben argument želimo navesti tudi dejstvo, da v času študija študentke in študentje socialnega dela pridobivamo različne teoretične in praktične veščine vezane na področje socialnega varstva. Ta znanja tudi ves čas uporabljamo in nadgrajujemo skozi prakso socialnega dela. Veščine pridobljene tekom študija se nanašajo na široko paleto različnih posameznikov iz ranljivih in drugih skupin (osebe z težavami v duševnem zdravju, osebe, ki so zasvojene z legalnimi ali ilegalnimi drogami, družine, marginalizirane skupine, mladi, stari, itd.), ki so uporabniki socialno varstvenih storitev, pri čemer izhajamo iz sodobnih konceptov socialnega dela ter izraženih ali zaznanih potreb in težav uporabnikov, za reševanje katerih smo socialni delavci kompetentni in strokovno usposobljeni. Pri delu uporabljamo za našo stroko značilne in specifične metode dela (socialno delo s posameznikom, socialno delo s skupino, socialno delo s skupnostjo), ki temeljijo na socialno delavskih konceptih (vzpostavljanje delovnega odnosa, soustvarjanje, krepitev moči, širjenje socialne mreže, opolnomočenje, itd.), ki jih ni v nobenem drugem

izobraževalnem programu in s čimer se postavljamo ob bok razvitim državam, kjer je socialno delo cenjena in uveljavljena profesija, ki skrbi za razvoj socialne politike in področja socialnega varstva. Ob naštetih dejstvih pričakujemo, da se v urejanju pripravništva poskrbi, da so pripravniška mesta v socialnem varstvu primarno namenjena diplomantom Fakultete za socialno delo in jih diplomanti drugih strok zasedajo šele ob nezasedenih pripravniških mestih s strani diplomantov Fakultete za socialno delo.

3. V primeru, da se pripravništvo na področju socialnega varstva ne more urediti v skladu s prvo točko, zahtevamo njegovo ukinitve za diplomante in diplomantke socialnega dela. Ker menimo, da je pripravništvo na področju socialnega varstva nujno, si želimo predvsem ureditve na način, ki bo omogočal dostojno plačano pripravništvo vsem tistim, ki želijo svojo profesionalno kariero razvijati na tem področju.

Zaradi vseh navedenih razlogov pričakujemo vaš čimprejšnji odgovor o tem, kdaj in kako boste pristopili k reševanju predstavljene problematike na naš poštni naslov ali e-naslov: pripravnistvo@gmail.com.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in vas lepo pozdravljamo,

Študentke in študentje Fakultete za socialno delo

Mateja Sušnik
Monika Bohinec
Monika Florjančič
Nina Salobir
Matjaž Oven

Priloga:

- poimenski seznam podpornikov poziva